

1 Proje Tanımı

Akfen Yenilenebilir (Şirket) Türkiye’de Konya, Amasya, Tokat, Van ve Malatya illerinde bir fotovoltaik güneş enerjisi portföyü geliştirmektedir. Bu portföyün bütünü Akfen Güneş Enerjisi Projesi (Proje) olarak anılacaktır. Akfen Yenilenebilir, projeyi çeşitli taşeronları ve aracıları ile geliştirecek, inşa edecek ve işletecektir.

Projede üretilen elektriğin Türkiye ulusal elektrik ağına verilmesi ve şebekeden elektrik alan tüketiciler tarafından tüketilmesi planlanmaktadır. Projenin aynı zamanda Türkiye’nin elektrik üretimi kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini de desteklemesi beklenmektedir. Proje çerçevesindeki tesisler tamamlandığı zaman 70 MW’ı lisanslı, 15 MW’ı lisanssız olmak üzere toplam 85 MW kapasiteye ulaşacaktır.

Proje, beklenen çevresel ve sosyal etkileri yerel veya kısa süreli olacağı için EBRD’nin Çevresel ve Sosyal Politikaları (2014) ve IFC’nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (2012) gereği B sınıfı (Category B) olarak sınıflandırılmıştır.

Konya ME-SE Güneş Enerjisi Santrali bu proje çerçevesinde kurulan tesislerden biridir. Akfen Yenilenebilir tarafından Konya’nın Sarayönü ilçesinde Karatepe köyü yakınında kurulacak olan santral 9.90 MW kurulu güce sahip olacaktır. Tesis ulusal elektrik ağına Ladik’teki trafo merkezinden 4.2 km uzunluğunda bir enerji nakil hattı ile bağlanacaktır.

Şekil 1: ME-SE güneş enerjisi santrali sahası (yeşil) ve enerji nakil hattı'nın (mor) uydu görüntüsü

2 Çevresel ve sosyal faydalar, etkiler ve etki azaltıcı önlemler

2.1 Çevresel ve sosyal değerlendirme

Ulusal çevre mevzuatına göre ME-SE güneş enerji santralının ÇED hazırlama yükümlülüğü yoktur, proje tanıtım dosyası hazırlanması gerekmektedir. Hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası proje için ÇED gerekli değildir yazısı alınmıştır. Bununla birlikte Akfen Yenilenebilir EBRD'nin çevresel ve sosyal kriterlerini karşılamak için biyoçeşitlilik ve ekosistem değerlendirmesi, sosyal etki analizi, kümülatif etki analizi ve görsel etki analizi gibi ek çalışmalar yapmıştır.

2.2 Kaynakların verimli kullanılması kirliliğin önlenmesi ve kontrolü

ME-SE güneş enerjisi santrali kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü konularında Türkiye mevzuatı ile tamamen uyumludur. Şirket'in yaptığı ön değerlendirmelere göre tesisin ilk işletim yılında 17.8 GWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Bunun da yılda 11,848 ton CO₂ eşdeğeri sera gazı salımını engellemesi beklenmektedir.

İnşaat aşamasında toz kontrolü için günde 5 m³ su kullanılması beklenmektedir. Panellerin planlandığı gibi yılda iki kere temizlenmesi için takriben 125m³/yıl su kullanılması beklenmektedir. Şirket, su kullanımının artması halinde su yönetimi planı çerçevesinde bununla ilgili önlem alınacağını taahhüt etmiştir.

2.3 Arazi edinimi

ME-SE güneş enerjisi santrali 196,480m² mera arazisinin üzerine inşa edilecektir. Mera kanununa göre bütün meralar devlete aittir, ancak meraların kullanım hakkı yenilenebilir enerji projelerine verilebilir. Sahanın üzerinde bulunduğu mera zayıf mera olarak sınıflandırılmaktadır. Kullanım hakkı Haziran 2017'de alınmıştır. Şirket arazinin kullanım hakkını kiralamak için mera gelirlerini devlete ödemekle yükümlüdür. Bu ödemelerle elde edilen gelirler civardaki köylerin ihtiyaçlarını karşılamaya ve başka meraların iyileştirilmesine harcanacaktır.

2.4 Kültürel miras

İnşaat döneminde bulunabilecek tarihi eserlerin yönetilmesi ile ilgili bir prosedür uygulanacaktır. Daha önceki çalışmalar proje sahasında herhangi bir kültürel miras olmadığını göstermiştir.

2.5 Biyoçeşitlilik

ME-SE güneş enerjisi santrali Sarayönü Önemli Doğa Alanı (ÖDA) üzerinde kurulacaktır. Ancak bu alandaki habitatın bozulması ve kuzeyde çok daha geniş ve insan yerleşimlerinden uzakta bir habitat bulunması sebebiyle önemli türlerin proje sahası yakınlarında bulunmadığı düşünülmektedir. Proje sahası yakınlarında tehlikede veya hassas herhangi bir tür tespit edilememiştir. Şirket, projenin biyoçeşitlilik etkilerinin tanımlanıp azaltılması ve gerekirse gerekirse zararın azaltılması amacıyla gelecekte başka biyoçeşitlilik izleme çalışmaları da yapacaktır.

2.6 Görsel etki

ME-SE güneş enerjisi santralierazinin güneye doğru eğimli olması dolayısıyla Karatepe köyünün kuzeyindeki meskenlerden görülebilecektir. Ancak saha mera ve tarlalar ile çevrili olması ve en yakındaki yerleşimin uzaklığı ve yolun yüksek irtifada olması sebebiyle projenin görsel etkisinin düşük olması beklenmektedir.

Şekil 1: ME-SE güneş enerji santralinin güneydeki Karatepe köyü yolundan görünüşü

2.7 Politika kanun ve diğer planlarla uyumluluk

Proje, etki sahası içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ulusal politikalar, hukuki gereklilikler ve diğer planlar ile uyumludur.

Elektrik üretimi kaynaklı karbon emisyonunu azaltma temel stratejik hedefine hizmet etmektedir.

2.8 Kümülatif ve dolaylı etkiler

Tesisin 5 km çevresini kapsayan kümülatif çevresel etki değerlendirmesi çalışmaları çerçevesinde ME-SE güneş enerjisi santrali ile ortak kümülatif etkilere sebep olabilecek herhangi bir sanayi veya enerji tesisi tespit edilememiştir.

Akfen Yenilenebilir, tüm proje sahaları için mevcut kümülatif etki değerlendirmesi çalışmalarını yerel ölçekte çevresel ve sosyal faktörler üzerinde kümülatif etki yapabilecek tüm diğer endüstriyel ve enerji tesislerini kapsayacak şekilde genişletmeyi taahhüt etmiştir.

2.9 Çevresel ve sosyal yönetim

Şirket, projeyi ulusal kanunlar, uluslararası iyi uygulamalar ve EBRD'nin çevresel ve sosyal politikalarına uygun olarak yönetmeyi taahhüt etmiştir. Şirket, kurumsal seviyede, uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış bir çevresel yönetim sistemi uygulamaktadır.

Proje için ÇSEP adı ile anılan bir çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanmıştır. Bu plan Şirket'in çevresel ve sosyal etkileri ve riskleri engellemek, azaltmak veya telafi etmek için yapacağı eylemleri içermektedir.

3 Etki izleme

3.1 Tanımlanan etkilerin izlenmesi prosesi

ÇSEP'nin uygulanması inşaat safhasında üçer aylık, işletme safhasında ise yıllık denetimlerle izlenecektir. Çevresel ve sosyal performansla ilgili yıllık raporlar da hazırlanacaktır. Bu raporlar mevzuat gereklerine ve kredi veren kuruluşların gereklerine göre kontrol edilecektir. İzleme programı tesisin işletme safhasının ilk iki yılı boyunca sürdürülecektir.

3.2 Paydaşların katılımı ve şikayetler

Proje için bir paydaş katılım planı hazırlanmıştır. Bu plan ile ME-SE güneş enerjisi santrali ve projeyi oluşturan diğer tesislerle ilgili yeni yorumların değerlendirilmesi ve cevaplandırılması için bir mekanizma oluşturulmuştur. Plan, Şirketin, toplumun geneli de dahil olmak üzere paydaşlarla iletişim kurmaya, Şirketin işleyişiyle ve proje ile ilgili bilgilerin paylaşımına yaklaşımını tarif etmektedir. Plan şirketin www.akfenren.com.tr adresindeki internet sitesinde mevcuttur. Bu plan dahilinde paydaşlar ME-SE güneş enerjisi santrali ve ilgili şikayet mekanizması ile ilgili güncel veriye ulaşabilir.

Paydaş katılımı projenin ömrü boyunca sürdürülecektir. Planın etkisi izlenecek ve gerek duyulursa plan güncellenecektir.

Akfen Yenilenebilir ayrıca her proje sahasında her yıl en az bir aktivitenin yapılmasını öngören bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk planı uygulamaktadır. Bu plan yerel paydaşlarla her yıl en az bir toplantı yapılarak yerel halkın gelişmesi ve refahı için projeler geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Amasya güneş enerjisi santrali hakkında sahada şahsi şikayet veya yorum yapmak inşaat ve işletme safhalarının her ikisinde de mümkündür. Yorumlar ayrıca Akfen Yenilenebilir'in internet sitesi aracılığı ile de yapılabilir (<http://akfenren.com.tr/kurumsal-sorumluluk/sikayet-ve-oneriler-1>).

Alternatif olarak Şirket'in Halkla İlişkiler Uzmanı Burak SOLMAZ'a aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılarak ulaşılabilir;

- Telefon: 0 530 954 18 87
- Faks: 0312 441 68 14
- E-mail: bsolmaz@akfen.com.tr

Projeyle ilgili EBRD'nin internet sitesinden de yorum yapılabilir.

3.3 Ortaya çıkabilecek konuların işlenmesi

Halkla İlişkiler Uzmanı şikayet mekanizmasının tüm paydaşların kullanımına açık olmasını, uygun seviyede yönetim katılımını ve endişelerin hızlıca cevaplandırılmasını sağlayacaktır. Uzman, işlemlerin anlaşılır ve şeffaf olmasını, ilgililere geri bildirim cezalandırmaya içermeyecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Projeyle ilgili daha detaylı bilgi aşağıdaki internet sitesinde mevcuttur; <http://akfenren.com.tr/varliklarimiz/ges-projeleri>.

Bu şikayet mekanizması halkın geleneksel şikayet yollarını ve hukuk sistemini kullanma hakkını sınırlandırmaz..